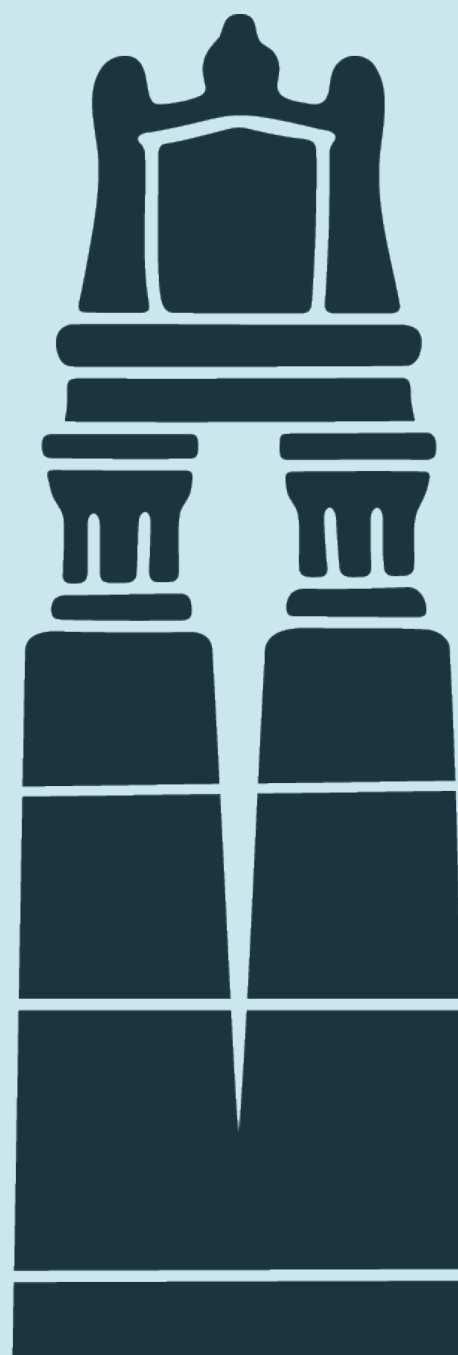

Eda kommun

Finanspolicy för Eda kommun med bolag

Styrdokument - Politiskt ställningstagande

Dokumenttyp:	Policy
Beslutsdatum och paragraf:	2026-01-21 § 11
Beslutsfattare:	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig:	Ekonomichef
Diarienummer:	KS/2025:257
Omfattning:	Eda kommun med bolag
Giltighetstid:	Tills vidare
Uppdaterad/Reviderad:	
Versionsnummer:	1

Finanspolicy för Eda kommun med bolag

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	3
Inledning.....	4
Bakgrund	4
Syfte.....	4
Mål	4
Finanspolicy	5
Organisation och ansvarsfördelning	5
Borgen.....	6
Likviditetsförvaltning.....	6
Skuldförvaltning.....	7
Hållbarhet inom skuldförvaltning	9
Rapportering.....	9
Ordlista.....	9

Finanspolicy för Eda kommun med bolag

Inledning

Denna finanspolicy anger mål och riktlinjer för hur finansverksamheten i Eda kommun och dess bolag ska bedrivas.

Med finansverksamhet avses upplåning, utlåning, kommunal borgen, likviditetshantering, medelsplacering och finansiell riskhantering. För att hantera kommunkoncernens ekonomi effektivt, ska kommunen på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna för kommunen.

Av kommunallagen (11 kap § 2–3) framgår att kommuner ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Kommunfullmäktige ska meddela föreskrifter om medelsförvaltningen.

Bakgrund

För att säkerställa en god kontroll och styrning av finansverksamheten behövs tydliga ramar och riktlinjer. Tidigare policy hade sin utgångspunkt i ett annat finansiellt läge och i en annan omvärldssituation. Med anledning av detta har därför en ny och helt uppdaterad finanspolicy tagits fram.

Syfte

Finanspolicyn syftar till att övergripande ange målsättningar, begränsning av olika finansiella risker, organisation och ansvarsfördelning samt förutsättningar för finansverksamheten för kommunen och kommunens bolag (kommunkoncernen). Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering.

Syftet med denna finanspolicy för kommunkoncernen är att:

- Fastställa finansverksamhetens mål
- Fastställa ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten ska organiseras
- Fastställa ramar och riktlinjer för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten
- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten

Mål

Målen är att:

- Säkerställa kommunkoncernens finansieringsbehov av investeringar till låg kostnad givet acceptabel risknivå
- Säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt till låg kostnad givet acceptabel risknivå
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med god intern kontroll genom att identifiera, mäta, hantera och följa upp risker i skuldportföljen

Finanspolicy för Eda kommun med bolag

Finanspolicy

Organisation och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige respektive kommunstyrelse. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av kommunstyrelsens reglemente. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsen delegeringsförteckning.

Finansiell samordning i kommunkoncernen

Kommunkoncernen har ett centralt samordningsansvar för att uppnå en så enhetlig riskhantering som möjligt. De kommunala bolagen ansvarar i enlighet med aktiebolagslagen samt inom ramen för gällande bolagsordning och ägardirektiv självständigt för sin ekonomiska verksamhet. I sin finansiella verksamhet ska de dock informera och rapportera till kommunstyrelsen för att säkerställa att maximal samordning kan uppnås.

Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige ska fatta beslut om

- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs i överensstämmelse med kommunallagen
- Fastställa finanspolicy
- Besluta om en maximal ram för kommunkoncernens låneskuld för kommande budgetår
- Besluta om en maximal ram för nyupplåning för kommunkoncernen för kommande budgetår
- Besluta om villkor för borgen samt utlåningsramar för kommunala bolag

Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ska

- Följa upp och vid behov lämna förslag till kommunfullmäktige om revidering av kommunens finanspolicy
- Kontrollera att finanspolicyn efterlevs

Ekonomichefs ansvar

Ekonomichefen ska

- Ansvara för att praktiskt hantera den löpande förvaltningen för kommunen
- Aktivt och inom givna ramar hantera de finansiella risker som definieras i finanspolicyn
- Tillse att en effektiv och fungerande organisation och ansvarsfördelning finns
- Skapa rapporter och kontrollera att finanspolicyns krav uppfylls
- Rapportera relevanta uppgifter om finansförvaltningen till kommunstyrelsen
- Ge kommunstyrelsen förslag på förändringar av finanspolicyn

Finanspolicy för Eda kommun med bolag

De kommunala bolagens ansvar

De kommunala bolagen ska

- Säkerställa att finansverksamheten i respektive bolag bedrivs inom ramen för de ägardirektiv som fastställs på bolagsstämman
- Fastställa finansiella riktlinjer för respektive bolag inom ramen för denna finanspolicy
- Tillhandahålla information till kommunstyrelsen för att uppnå en effektiv finansiell samordning inom kommunkoncernen

Borgen

Utlåning eller borgensåtagande till extern part utanför kommunkoncernen ska hanteras mycket restriktivt. Beslut om utlåning och borgen fattas av kommunfullmäktige. Utlåning eller borgensåtagande till bolag inom koncernen ska baseras på gedigen analys. Borgensavgiften syftar till att de kommunala bolagens prissättning av lån totalt sett ska motsvara marknadsmässiga villkor för att möta lagkrav på konkurrensneutralitet. Prissättningen ska vara transparent och fastställas av kommunstyrelsen.

Likviditetsförvaltning

Målsättningen med likviditetsförvaltningen är att kommunkoncernens likviditet alltid ska vara så stor att en god betalningsberedskap kan hållas.

Tillgängliga likvida medel definieras som

- Kassa och bank
- Ej utnyttjade checkkrediter eller kreditlöften
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

Betalningsberedskap

Kommunkoncernen ska ha tillgång till likvida medel för att kunna fullgöra sina betalningsåtaganden. Kommunkoncernen bör ha likvida medel för att klara löpande utgifter under minst 30 bankdagar. Likviditetsöverskott som inte är tillfälligt – utöver den likviditet som erfordras för att upprätthålla ovanstående betalningsberedskap – ska i huvudsak användas för att amortera kommunkoncernens låneskuld.

Koncernkonto

Kommunens och de kommunala bolagens likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem.

Förvaltning av kortfristig likviditet

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna instrument, så som räntebärande papper, värdepapper och/eller bankinlåning, samt i godkända, kreditvärldiga motparter.

Finanspolicy för Eda kommun med bolag

Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar.

Tillfälligt likviditetsöverskott ska placeras med beaktande av låg risk kontra avkastning.

Hållbara och ansvarsfulla placeringar

Kommunens placeringar ska ske på ett etiskt och miljömässigt försvarbart sätt. En god långsiktig avkastning möjliggörs genom förvaltare och företag som verkar för att uppfylla FNs globala mål för en ekonomisk, socialt och miljömässigt hållbar utveckling.

Kriterierna för ansvarsfulla investeringar tillämpas oavsett om kapitalförvaltningen sker i egen regi eller via externa förvaltare. Vid indirekta investeringar så som innehav i fonder gäller att ovanstående instruktioner så långt det är möjligt tillämpas i så stor del av de underliggande placeringarna som möjligt.

Likviditetsplanering

För att nå en effektiv likviditetshantering ska en koncernsamordnad likviditetsplanering ske.

Likviditetsplaneringen ska ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort sikt (upp till 30 bankdagar) och lång sikt, samt vara underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning.

Skuldförvaltning

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar för kontokrediter och långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning och omsättning av lån som ska gälla för åtminstone det kommande budgetåret.

Den övergripande målsättningen för kommunkoncernens skuldförvaltning är att

- Säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt
- Bygga en struktur som gör att skuldportföljen möter finansieringsbehovet och reducerar exponeringen mot finansiella risker, utan att ge upphov till alltför stora kostnader i förhållande till de egna förutsättningarna

Motparter upplåning

Upplåning får ske genom

- Kommuninvest i Sverige AB
- Svenska banker eller från svenska finansinstitut/försäkringsbolag
- Svenska staten eller av staten ägt bolag
- Nordiska investeringsbanken
- Europeiska investeringsbanken

Vid upplåning ska priser, offerter, låneerbjudanden ske på affärsmässiga grunder. Respektive bolag väljer sedan självständigt finansieringsmotpart i enlighet med denna finanspolicy.

Lånefinansiering inom koncernen ska huvudsakligen ske med kommunal borgen. Pantsättning av egendom ska undvikas.

Finanspolicy för Eda kommun med bolag**Riskhantering**

Lånefinansiering medför exponering mot finansiella risker. En viktig del av skuldförvaltningen är att på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt hantera dessa risker.

Den övergripande risken som behöver hanteras i skuldförvaltningen är att en oförutsedd ökning av lånekostnaderna påverkar budgeten och det ekonomiska utfallet. Ökade lånekostnader kan i sin tur uppstå genom flera olika specifika risker.

Finansieringsrisk

För att begränsa finansieringsrisken ska kapitalbindningen i låneportföljen fastställas enligt följande:

Kapitalbindning			
Enhet	Målvärde genomsnitt	Avvikelse min/max	Maximal andel med förfall <12 månader
Kommunkoncernen	3 år	-1 år / +2 år	40 %

En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

Ränterisk

För att begränsa ränterisken ska räntebindningen i låneportföljen fastställas enligt följande:

Räntebindning			
Enhet	Målvärde genomsnitt	Avvikelse min/max	Maximal andel med förfall <12 månader
Kommunkoncernen	3 år	-1,5 år / +2 år	50 %

En jämn förfallostruktur ska eftersträvas.

Valutarisk

Upplåning i annan valuta än svenska kronor är inte tillåten. Betydande betalningsflöden i utländsk valuta ska kurssäkras utan att det ger upphov till alltför stora kostnader.

Derivat

Derivat får inte användas i spekulativt syfte. Kommunkoncernens användning av derivatinstrument ska vara begränsad. All användning av derivatinstrument förutsätter att det finns en god förståelse för instrumentets funktion, prissättning och tillhörande risker samt att det har skapats administrativa rutiner som kan hantera sådana affärer.

Derivat får endast användas som säkringsinstrument. Alla derivat ska vara kopplade till en underliggande upplåning. Transaktioner får endast ske med följande godkända motparter:

- Danske Bank
- Handelsbanken

Finanspolicy för Eda kommun med bolag

- Nordea
- SEB
- Swedbank och sparbankerna

Leasing

Leasing ska jämföras med upplåning. Beslut om leasing ska föregås av prövning gentemot andra former för finansiering. Leasingavtal tecknas av kommunstyrelsen eller den kommunstyrelsen delegerat teckningsrätten till.

Hållbarhet inom skuldförvaltning

Finansförvaltningen ska understödja kommunkoncernens beslutade inriktning för hållbarhetsarbetet inom dimensionerna miljö och klimat, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Kommunkoncernen ska ha kunskap om projekten i investeringsportföljen har förutsättningar att bli föremål för hållbar finansiering, exempelvis i form av så kallade hållbara lån (så som gröna lån och sociala lån), och där så är möjligt eftersträva att välja en sådan finansiering.

Rapportering

Kommunstyrelsen ska två gånger per år, vid delårs- och årsbokslut, lämna en rapport till kommunfullmäktige avseende kommunens finansverksamhet. Rapporten ska innehålla följande uppgifter:

- Aktuell likviditetssituation
- Placeringsportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens kapitalbindning i förhållande till målvärdet
- Skuldportföljens räntebindning i förhållande till målvärdet
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats
- Kommunens borgensåtagande fördelade på respektive motpart
- Eventuella avvikelser från finanspolicyns regler

Ordlista*Skuldportfölj*

Upplåning och eventuella finansiella derivat som är kopplade till upplåningen. Finansiell leasing redovisas separat.

Räntebindning

Tidsperiod under vilken räntan på upplåningen och räntesäkringsinstrumenten är fast. Den genomsnittliga räntebindningen (eng. Average Time to Re-Fixing (ATR)) är ett mått på skuldportföljens känslighet för ränterisk. Ett lägre tal indikerar att räntan i skuldportföljen, i genomsnitt, justeras mer frekvent och därför har en högre risk.

Finanspolicy för Eda kommun med bolag*Kapitalbindning*

Återstående löptid på upplåningen. Den genomsnittliga kapitalbindningen (eng. Average Time to Maturity (ATM)) är ett mått på skuldportföljens känslighet för finansieringsrisk. Ett lägre tal indikerar att skuldportföljen, i genomsnitt, omsätts mer frekvent och därför har en högre risk.

Räntesäkringsinstrument

Instrument där två parter förbinder sig att byta ränteflöden under en förutbestämd tidsperiod. Kommuner och regioner använder i huvudsak räntesäkringsinstrument för att binda räntan, dvs. betala en fast ränta under den förutbestämda tidsperioden och erhålla en rörlig ränta från motparten. Det rörliga ränteflödet i ett räntesäkringsinstrument utgörs ofta av 3M STIBOR, vilket innebär att räntan som erhålls i upplägget mellan parterna ändras var tredje månad.

Likviditetsrisk

Risken för att inte ha tillräcklig betalningsberedskap för att kunna möta planerade och/eller oförutsedda utgifter. Med god betalningsberedskap avses att alltid ha tillgängliga likvida medel motsvarande ca en månads löpande utgifter för innevarande budgetår.

Finansieringsrisk eller refinansieringsrisk

Risken för att vid varje givet tillfälle inte få tillgång till nödvändig finansiering för befintliga eller nya lån eller att refinansiering endast kan ske med kraftigt ökade kostnader som följd. Finansieringsrisken ökar om en större del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen.

Ränterisk

Risken för att förändringar i räntenivån påverkar negativt genom ökade räntekostnader. Ränterisken uppstår då räntan på olika löptider, avkastningskurvan, rör sig från en given nivå. Exponering för ränterisk uppstår om man har räntebärande skulder i portföljen.

Valutakursrisk

Risken för ökade lånekostnader till följd av valutakursförändringar. De flesta kommuner och regioner finansierar sig uteslutande i svenska kronor. Detta gör att skuldportföljen inte är exponerad mot valutarisk. Ett fåtal finansierar sig dock även i andra valutor än svenska kronor. I dessa fall uppstår valutarisker.

Motpartsrisk

Risken att en motpart inte kan fullfölja sina åtaganden på utsatt tid eller med hela det belopp som fordran avser. Motpartsrisk inom ramen för skuldförvaltningen uppstår då kommunen eller regionen ingår derivatkontrakt.

Under finanskrisen 2007–2008 drabbades många aktörer av förluster relaterade till motpartsexponeringar.

Finanspolicy för Eda kommun med bolag

Efter krisen har därför regleringar på detta område förstärkts och banker och kreditinstitut måste i större utsträckning än tidigare utbyta säkerheter för att reglera motpartsrisker. För kommuner och regioner finns inga sådana krav, och det är därför viktigt att vara medveten om att användningen av derivat medför motpartsrisk.

Operativ risk

Risk för förlust/skada som uppstår till följd av att till exempel interna processer eller rutiner inte är ändamålsenliga eller är felaktiga, mänskliga fel, felaktiga system eller brister i legal hantering. Operativa risker ska minskas genom en väl anpassad intern organisation och god intern kontroll.